

ФОНД ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ
Извештај о остваривању Програма рада за
2014. годину

Март, 2015

Садржај

Уводна реч	3
2. Основни подаци о Фонду за иновациону делатност.....	5
2.1. Делатност Фонда за иновациону делатност.....	5
2.2. Организација и органи Фонда	6
2.2. Оперативно функционисање Фонда	7
3. Пројекат подршке иновацијама у Србији – ИПА 2011 (<i>Innovation Serbia Project – IPA 2011</i>)..	9
3.1. О Пројекту.....	9
3.2. Програм раног развоја	10
3.3. Програм суфинансирања иновација	10
3.4. Остале активности.....	11
4. Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији - ИПА 2013 (<i>Serbia Research, Innovation and Technology Transfer Project – IPA 2013</i>).....	12
5. Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана (<i>Western Balkan Enterprise Development and Innovation Facility- WB EDIF</i>).....	13
6. Међународна сарадња и финансирање.....	14
7. Најважније вести и догађаји у 2014. години.....	16
8. Финансије.....	19
9. Најважнији акти.....	20

Уводна реч

Фонд за иновациону делатност је основан Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/10 и 55/13). Циљ Фонда за иновациону делатност је подстицање иновативне делатности, кроз обезбеђивање средстава за финансирање, у складу са најбољом међународном праксом, првенствено кроз сарадњу са међународним финансијским институцијама, организацијама, донаторима и приватним сектором. Приоритет Фонда за иновациону делатност је унапређење веза између научноистраживачких организација и привредних субјеката, у циљу повећања конкурентности домаће привреде кроз развој нових производа, услуга и нових технологија.

У 2014. години Фонд за иновациону делатност је успешно наставио са имплементацијом ИПА 2011 Пројекта подршке иновацијама у Србији (Innovation Serbia Project), кроз успешно спровођење Програма раног развоја (Mini Grants Program) и Програма суфинансирања иновација (Matching Grants Program). Кроз ова два програма у 2014. години одобрено је финансирање за 12 нових иновативних пројеката у износу од 1,3 милиона евра. Рачунајући овај износ, Фонд за иновациону делатност је одобрио укупно 6 милиона евра иновативним пројектима који поседују висок потенцијал за комерцијализацију. Од почетка оперативног пословања 2011. године, Фонд за иновациону делатност је правовремено спровео четири јавна позива за финансирање и од укупно 471 предлога пројеката одобрио финансирање 55 пројеката који долазе из различитих области науке и технологије. Неколико пројеката је већ остварило успех у раној фази, уз медијску праћеност остварених резултата у реномираним интернационалним новинским публикацијама, као што су *Financial Times* и *New York Times*. Као што је познато, програми финансирања Фонда имају за циљ подстицање улагања у истраживање и развој иновативних производа и услуга, као и комерцијализацију истих у компанијама у приватном сектору, чиме директно доприносе запошљавању високо образованих научника, инжењера и стручњака, а на тај начин и повећању конкурентности. На пројектима које је Фонд за иновациону делатност до сада одабрао за финансирање, запослено је више од 300 висококвалификованих особа, уз подршку преко 20 научноистраживачких организација и радно ангажовање више од 90 стручних консултаната из разних технолошких области.

Добитници финансирања стекли су додатно знање и експертизу потребну за успешно спровођење пројеката кроз квалитетну и свеобухватну обуку посвећену комерцијализацији производа, заштити и монетизацији интелектуалне својине, као и механизмима остваривања даљег тржишног развоја, коју Фонд за иновациону делатност организује за све добитнике финансирања.

Ради даљег унапређења сарадње индустрије са академском заједницом, стварања услова за подизање капацитета трансфера технологије и ангажовање постојеће научноистраживачке и развојне инфраструктуре која ће омогућити улагање од стране приватног сектора, Фонд за иновациону делатност је припремио нови пројекат „Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији” (Serbia Research, Innovation and Technology Transfer Project) укупне вредности од 6,9 милиона евра, чије је финансирање обезбеђено из Инструмента за претприступну помоћ Европске уније (ИПА ЕУ) за 2013. годину, уз суфинансирање од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Циљ овог пројекта је подстицање сарадње између академске заједнице и индустрије у сврху комерцијализације истраживања и развоја (ИР) и промовисања трансфера технологије (ТТ). Кроз овај пројекат се наставља успешна сарадња Фонда за иновациону делатност, Светске банке и Европске Комисије.

У 2014. години, Фонд за иновациону делатност је наставио да ради на унапређењу оквира за развој фондова ризичног капитала корз Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана (*Western Balkan Enterprise Development and Innovation Facility – WB EDIF*) који финансира Европска комисија са међународним финансијским институцијама, кроз Инвестициони оквир Западног Балкана. Уз то, Фонд за иновациону делатност је у 2014. години преузео значајне активности у својству члана TAFTIE европске организације иновационих агенција, у оквиру које учествује на састанцима Радних група, као и на састанцима Одбора TAFTIE-а. Фонд за иновациону делатност, у конзорцијуму са још 14 партнера из Србије, Немачке, Грчке, Аустрије и Словеније, учествује у реализацији пројекта TEMPUS Европске уније са циљем унапређења високог образовања, под називом „Савладавање иновација у Србији кроз развој и примену наставних програма међудисциплинарних последипломских студија из управљања иновацијама” (*Mastering innovation in Serbia through development and implementation of interdisciplinary post-graduate curricula in innovation management – MAIN*).

Поред наведеног, Фонд за иновациону делатност је дао значајан допринос националном иновационом систему кроз учешће у Радној групи за састављање нацрта новог Закона о иновационој делатности, као и у раду преговарачке групе у поступку вођења преговора са Европском унијом, у оквиру Поглавља 25 – Наука и истраживање.

Уз сталну подршку ресорног министарства и Владе Републике Србије, као и уз помоћ Европске уније, Светске банке и јаког система за развој пројеката, Фонд за иновациону делатност има за циљ да даље допринеси укупном развоју иновација, подстицањем стварања нових и јачања постојећих компанија широм Србије, уз унапређење, промовисање и подржавање развоја иновативних технологија.

Захваљујемо вам се на подршци и сарадњи у овом процесу.

Марко Зех Атанасовски, в.д. директора
Фонд за иновациону делатност

2. Основни подаци о Фонду за иновациону делатност

Фонд за иновациону делатност (у даљем тексту: Фонд) је посебно правно лице основано Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/10 и 55/13 –у даљем тексту: Закон). Уписан је код Агенције за привредне регистре под матичним бројем 20154691, ПИБ 104403200 – решење о регистрацији БД 117351.

2.1. Делатност Фонда за иновациону делатност

Фонд обавља послове у вези са финансирањем припреме, реализације и развоја програма, пројеката и других активности у области спровођења иновационе политике, а нарочито:

- стручне и друге послове у вези са прибављањем средстава Фонда, управљањем тим средствима и њиховим коришћењем;
- посредовање у вези са финансирањем иновационе делатности из средстава међународних организација, финансијских институција и тела, као и домаћих и страних правних и физичких лица, нарочито у областима науке и технологије које стратешки документи утврде као приоритетне;
- вођење базе података о програмима, пројектима и другим активностима у области иновационе делатности које Фонд финансира, као и потребним и расположивим финансијским средствима за њихову реализацију;
- успостављање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима ради финансирања иновационе делатности, у складу са иновационом политиком и другим стратешким плановима и програмима, као и закљученим међународним уговорима за намене утврђене Законом.

У складу са Законом, Фонд остварује приход из:

- средстава буџета Републике Србије;
- донација, прилога, поклона и помоћи;
- средстава остварених по основу реализације иновације чији је развој Фонд финансирао, а у складу са уговором одређеним правима на интелектуалну и другу својину;
- средстава остварених по основу продаје свог удела у власништву привредног друштва и других организација, а оствареног улагањем Фонда у развој иновација;
- прихода остварених на основу међународне билатералне и мултилатералне сарадње на програмима, пројектима и другим активностима у области иновационе делатности;
- прихода од управљања слободним новчаним средствима Фонда;
- других извора, у складу са законом.

Средства Фонда користе се за финансирање иновационе делатности, а нарочито за:

- улагања у реализацију и пласман тржишно оријентисаних иновација новооснованих привредних субјеката;
- подстицање иновативности у приоритетним областима науке и технологије;
- остваривање делатности Фонда.

Фонд може учествовати и у суфинансирању програма, пројеката и других активности за подстицање иновативности у приоритетним областима науке и технологије, ако их организују и финансирају међународне организације, финансијске институције и тела или друга страна и домаћа правна и физичка лица.

Фонд врши своје пословање по принципима друштвене одговорности и одрживог развоја и води рачуна о безбедности и здрављу на раду, као и заштити животне средине.

2.2. Организација и органи Фонда

Република Србија, односно Влада Републике Србије врши управљачку и контролну функцију преко својих представника именованих у Управном и Надзорном одбору Фонда. Овлашћења Управног и Надзорног одбора утврђена су у Статуту Фонда за иновациону делатност. Фондом управља Директор.

Влада Републике Србије именовала је 3. фебруара 2011. године председника и чланове Управног одбора (Решење број 119-10050/2010-1), као и председника и чланове Надзорног одбора (Решење број 119-10049/2010-1), док је Решењем број 119-4173/2014 од 22. маја 2014. године Влада Републике Србије именовала вршиоца дужности директора Фонда.

Управни одбор

Председник Управног одбора: проф. др Дејан Илић, доктор физичке хемије;

Чланови Управног одбора:

- Ирена Булатовић, виши саветник у Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа;
- др Горан Радосављевић, доцент Факултета за економију, финансије и администрацију у Београду;
- др Весна Црнојевић Бенгин, вандредни професор Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду;
- др Ивана Маговчевић Либиш, виши потпредседник, руководиоца Развоја корпоративног пословања, *Teva Pharmaceuticals*, Бостон, САД

Надзорни одбор

Председник Надзорног одбора: мр Гордана Даниловић Грковић, директор Пословно-технолошког инкубатора техничких факултета у Београду;

Чланови Надзорног одбора:

- проф. др Ратко Ристић, професор Шумарског факултета Универзитета у Београду;
- мр Миодраг Марковић, адвокат из Београда.

Експертска комисија

Чланови експертске комисије:

- Ристо Калске, доскорашњи директор финансирања у Финском Фонду за иновације СИТРА, задужен за развој и имплементацију концепта припреме *start-up* компанија за инвестиције и за иницијално финансирање високо технолошких компанија из приватних и јавних извора;
- др Лекс де Ланге, извршни директор *Zernike Group Holding B.V.* и председник Управног одбора групације од преко 50 компанија из области истраживања, технологија и иновација; извршни директор већег броја фондова ризичног капитала;
- Владета Марјановић, виши директор *Go To Market Business Development, Cisco Services Cisco Systems*; извршни ИТ директор са посебним искуством на пољу пословне стратегије и планирања, стратегије производа, раста продаје, развоја пословања и ИТ архитектуре;

- др Гордана Вуњак-Новаковић, професор биомедицинског инжењеринга и директор лабораторије за матичне ћелије и инжењеринг ткива, на Универзитету Колумбија у Њујорку; гостујући научник на одељењу здравља, науке и технологија, на МИТ у Кембриџу;
- др Александер Зиеглер-Јонс, Главни представник за науку и трансфер технологија на *Jacobs* Универзитету Бремен, Немачка, са посебним искуством у областима комерцијализације интелектуалне својине, развоја предузетништва и трансфера технологија.

Експертска комисија успостављена је одлуком Управног одбора на седницама одржаним 22. јула 2011. и 13. јула 2012. године, уз сагласност Светске банке. Избор чланова Експертске комисије је обављен по процедури коју је одобрила Светска банка и у складу са релевантним Смерницама Светске банке: Избор и ангажовање консултаната од стране зајмопримаца Светске банке под ИБРД зајмовима и ИДА кредитима и донацијама из јануара 2011. године.

Саветници Фонда

Стратешки саветник: Шуки Глајтман, бивши главни саветник за науку Израела; успоставио израелску националну политику за иновације и руководио свим израелским националним програмима подршке за иновације, укључујући Програм инкубатора и национални Програм генеричких технологија; Извршни партнер фонда ризичног капитала *Platinum VC*; управљао финансирањем више од 20 *start-up* компанија, учествовао у трансакцијама продаје малих технолошких компанија великим међународним корпорацијама, као и јавним иницијалним понудама;

Саветник за оперативне послове: Франсис Скробишевски, доскорашњи члан Експертске комисије пољског Националног фонда капитала (КФК) који финансира развој пољских фондова ризичног капитала и иновативних малих и средњих предузећа; председник Управног одбора трговинског савета САД – Пољска, са седиштем у Силиконској долини; бивши потпредседник пољско-америчког фонда за предузетништво; председник управног одбора портфолио менаџмента приватизационог програма у Пољској; виши потпредседник мађарско-америчког фонда за предузетништво и извршни директор мађарског фонда за иновативне технологије; саветник при оснивању и управљању фондовима на Блиском Истоку, Централној Азији и Африци.

Саветник за питања животне средине: Анђелка Михајлов, стручњак за животну средину са 20 година искуства у изради политике заштите животне средине и у управљању животном средином у погледу одрживог развоја; више од 8 година искуства у подршци развоја права (*acquis*) Европске уније у области животне средине; редовни професор на Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду; од 2002. до 2004. године министар за заштиту природних богатстава и животне средине; један од аутора (поглавље „Животна средина”) Националне стратегије Србије за приступање ЕУ.

2.2. Оперативно функционисање Фонда

Оперативни буџет Фонда: Средства за финансирање оперативних трошкова Фонда у 2014. години обезбеђена су у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2014. годину („Службени гласник РС”, бр. 110/13 и 142/14), са раздела Министарства просвете, науке и технолошког развоја 24, Функција 140 - Основно истраживање, Економска класификација 451-Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама. У складу са законом, а на основу одлуке министра просвете, науке и технолошког развоја о распореду средстава субвенције за финансирање пословања Фонда у 2014. години, Фонд је са ресорним министарство потписао уговор о распореду и начину коришћења средстава буџетске субвенције намењених финансирању оперативних трошкова Фонда у 2014. години. Фонд је и у 2014. години благовремено и уредно извештавао ресорно министарству о наменском трошењу

буџетских средстава и складу са закљученим финансијским уговором, Финансијским планом и Програмом рада Фонда за 2014. годину, као и у складу са прописима о јавним набавкама и усвојеним Планом набавки Фонда за 2014. годину.

Пресељење у Научно-технолошки парк Звездара: У складу са Закључком Владе Републике Србије Број 021-7081/2013-1 којим је усвојен Програм привременог управљања објектима Научно-технолошког парка „Звездра”, Фонд је 1. марта 2014. године почео са коришћењем пословних просторија у комплексу овог научно-технолошког парка. Иако је пресељење на нову локацију у почетку изазвало застој у оперативном раду Фонда и успостављању информационог и комуникационог система, до јуна 2014. године Фонд је успешно превазишао техничке проблеме и неометано наставио са оперативним пословањем.

Оставка в.д. директора Фонда и оставка једног члана Управног одбора: В.д. директора Фонда, др Љиљана Кундаковић, која је на ту функцију именована Решењем Владе Републике Србије Број 119-10048/2010, поднела је оставку дана 1. априла 2014. године. У исто време оставку је поднела и један од чланова Управног одбора, др Ивана Маговчевић Либиш. Влада Републике Србије је на седници одржаној 22. маја 2014. године, донела решење о разрешењу Љиљане Кундаковић и решење о именовању Марка Атанасовског за в.д. директора Фонда. Влада Републике Србије још увек није донела решење о разрешењу Иване Маговчевић Либиш функције члана Управног одбора.

Оперативни капацитет Фонда: Оперативни капацитет Фонда у првој половини 2014. године је значајно смањен у односу на 2013. годину, услед одласка неколико запослених и радно ангажованих лица, као и због забране новог запошљавања ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места у јавном сектору. Средином 2014. године, након именовања новог в.д. директора Фонда, као и услед промене руководства ресорног министарства, ситуација се побољшала имајући у виду да је успостављен функционалан процес рада, али са мањим бројем запослених. И поред несметаног оперативног пословања и успешног обављања законом дефинисане делатности Фонда, постоји потреба за повећањем броја запослених до нивоа на којем је оперативни капацитет Фонда функционисао крајем 2013. године.

3. Пројекат подршке иновацијама у Србији – ИПА 2011 (*Innovation Serbia Project – IPA 2011*)

3.1. О Пројекту

Пројекат подршке иновацијама у Србији, у вредности од 8.4 милиона евра, финансира се кроз претприступне фондове Европске уније (ИПА) за Србију за 2011. годину и спроводи се у сарадњи са Светском банком. Циљеви овог пројекта су следећи:

- Стварање иновативног предузетништва;
- Стварање и унапређење иновационог система у Србији, који је од кључног значаја за побољшање конкурентности привредног сектора и перспективе економског раста Србије на дужи рок;
- Допринос побољшању опште свести о улози технолошког развоја и иновација у привреди.

Потписивањем Уговора о ИПА гранту ЕК број TF011257 између Републике Србије и Светске банке и Уговора о пројекту између Фонда и Светске банке, оба потписана 5. децембра 2011. године, створени су услови за имплементацију овог пројекта.

У 2014. години Фонд је наставио са имплементацијом програма финансирања према најбољој међународној пракси, укључујући независан процес евалуације пријављених пројеката, доношење коначне одлуке о финансирању од стране независне Експертске комисије, као и праћење и вршење надзора над имплементацијом финансираних пројеката.

На свечаности одржаној 14. фебруара 2014. године објављени су резултати финансирања у оквиру четвртог јавог позива, који је трајао од 28. јуна 2014. до 28. октобра 2014. године. Након спроведеног поступка евалуације, независна Експертска комисија Фонда је одобрила финансирање за укупно 10 пројеката у оквиру Програма раног развоја и 2 пројеката у оквиру Програма суфинансирања иновација. Укључујући последњи, Фонд је успешно објавио и организовао укупно четири јавна позива за финансирање, за које је примио укупно 471 пријава пројеката и одобрио финансирање за укупно 55 иновативних пројеката.

Фонд је за све добитнике финансирања организовао обуку (у периоду од 15. до 18. септембра 2014) која им је обезбедила додатно знање и експертизу потребну за успешно спровођење пројеката, кроз квалитетан и свеобухватан тренинг посвећен комерцијализацији производа, заштити и монетизацији интелектуалне својине, као и механизмима остваривања даљег развоја. Такође, одобравањем специфичне обуке која је креирана према потребама сваког појединачног пројекта, Фонд је свим добитницима финансирања пружио могућност додатног јачања људских капацитета, могућности за успостављање сарадње и потенцијала раста базираног на знању.

Активности у оквиру програма финансирања Фонда у 2014. години укључивали су и праћење имплементације пројеката којима је финансирање одобрено у оквиру претходних јавних позива из 2012 и 2013. године.

Транспарентност имплементације свих пројеката у складу са високим међународним стандардима обезбеђује се тако што Фонд спроводи активан надзор трошења пројектних средстава и редовно процењује напредак остварен у развоју нових технологија, производа и услуга које су предмет финансираних пројеката. Такође, у складу са Оквирним програмом заштите животне средине, Фонд за иновациону делатност врши активну контролу над свим пројектима чије активности захтевају план управљања заштитом животне средине.

3.2. Програм раног развоја

Програм раног развоја је намењен приватним микро и малим предузећима у раним фазама развоја, која поседују технолошку иновацију и имају потенцијал за стварање нове интелектуалне својине, као и јасну тржишну потребу. Циљ Програма раног развоја је подстицање стварања иновативних компанија заснованих на знању, кроз приватна start-up или spin-off предузећа, обезбеђивањем финансирања тржишно оријентисаних иновативних технологија и услуга са високим потенцијалом комерцијализације.

До сада је у оквиру Програма раног развоја одобрено је финансирање 43 пројекта у вредности од око 3 милиона евра.

У фебруару 2014. године, Фонд за иновациону делатност објавио је добитнике финансирања у оквиру четвртог јавног позива Програма раног развоја. Од 102 врло конкурентна, висококвалитетна предлога пројеката, независна Експертска комисија доделила је финансирање за 10 пројеката у оквиру Програма раног развоја у укупном износу од 760,230.03 евра. Током 2014. године компаније су окончале имплементацију прва два квартала својих пројеката.

Према заступљености индустријских сектора, највећи број пријава подобних за Програм раног развоја дошао је из области информационо-комуникационих технологија (45%). Из домена енергетике и енергетске ефикасности пристигло је 18% пројеката, 14% пројеката из области медицине, док је заступљеност пројеката из традиционалних области као што су пољопривреда, грађевинска индустрија и производња машина и електромеханичких уређаја, била знатно нижа.

Фонд за иновациону делатност успешно је заинтересовао истраживачку заједницу и направио значајан корак у подстицању истраживача да размишљају у смеру комерцијализације њихових технологија. О овоме сведочи и чињеница да од 102 подобна пројекта за Програм раног развоја у склопу 31 пројекта предложена је сарадња са институцијама које се интензивно баве научно-технолошким истраживањем и развојем.

Компаније из другог јавног позива успешно су завршиле са имплементацијом својих пројеката током 2014. године, показујући очигледне резултате већ у раној фази развоја. Од укупно 8 компанија финансираних у другом позиву у оквиру Пројекта раног развоја, 4 је генерислао приходе од продаје или лиценцирања производа базираног на технологији која је развијена током имплементације пројекта. Такође, компаније Ekofungi и mBrainTrain су успеле да обезбеде сарадњу са међународним партнерима.

До краја 2014. године 11 од 13 компанија финансираних у оквиру трећег јавног позива завршиле су са имплементацијом својих пројеката, показујући веома високу стопу успешности развоја технологије

3.3. Програм суфинансирања иновација

Путем Програма суфинансирања иновација, Фонд за иновациону делатност наставио је да пружа подршку српским микро и малим компанијама које желе да кроз развој нових и унапређених производа и услуга побољшају своје присуство на домаћем и међународном тржишту.

Током 2014. године у склопу Програма суфинансирања иновација одобрено је финансирање 2 иновативна пројекта у укупном износу од 551,990.32 евра. Кроз овај програм, до сада је одобрено финансирање за 12 пројеката у укупној вредности од око 3 милиона евра.

Као и у претходним јавним позивима, највећи број пријава пристигао је из области информационо-комуникационих технологија (57%), а након тога следе пројекти из области медицине и нанотехнологија. Од укупно 40 пристиглих предлога пројеката, 15 је као сараднике на имплементацији својих пројеката предложило институције јавног сектора које се интензивно баве научно-технолошким истраживањем и развојем. Од 12 компанија којима је додељено

финансирање у оквиру овог програма, 5 има активну и плодносну сарадњу са научно-истраживачким институцијама, који имају улогу подизвођача или консултаната на овим пројектима.

Након првог квартал имплементације, компанија Stan Technologies је, услед немогућности да обезбеди неопходни износ средстава за суфинансирање, била принуђена да одустане од наставка пројекта. Пројекат је звично окончан 22. децембра 2014. године.

Пројекти финансирани у оквиру прва два јавна позива Програма суфинансирања иновација се још увек налазе у фази имплементације. Током 2014. године, независна Експертска комисија је за ових 10 пројеката одобрила наставак финансирања за другу годину имплементације.

3.4. Остале активности

Током 2014. године, Фонд је наставио да спроводи програм обуке за кориснике средстава Фонда и организовао обуку у периоду од 15. септембра до 18. септембра 2014. године. За време трајања обуке, компаније су имале прилику да науче како да идентификују и квантификују тржишне могућности своје компаније, да процене квалитете и слабости свог тима, концептуализују процес комерцијализације, планирају даљи развој компаније, као и да се упознају са проблемима заштите интелектуалне својине. Предавачи су консултанци са дугогодишњим међународним искуством у области пословног и финансијског развоја, предузетничког финансирања, ризичног капитала и заштите интелектуалне својине. Као важан аспект ове обуке издваја се рад консултаната са компанијама на идентификацији посебних потреба компанија и предлогу за специфичну обуку.

Сви корисници гранта пролазе и кроз обавезну обуку, коју Фонд претходно одобрава, а на основу специфичних потреба корисника гранта. До сада ова специфична обука укључује области развоја пословања, заштите интелектуалне својине, подизања капацитета запослених, управљање ризиком, стратешког планирања, усвајање различитих стандарда квалитета и заштите животне средине, као и стандарда које је неопходно испунити како би се производи пласирали на циљано страно тржиште. Такође, компаније имају прилику да учествују на конференцијама специфичним за област у којој послују, да остваре контакте са потенцијалним партнерима и инвеститорима.

У оквиру иницијативе за подизање капацитета предузећа, Фонд је 2014. године организовао и учествовао у следећим активностима и догађајима:

- **Инфо дан:** Фонд за иновациону делатност је 28. марта 2014. у сарадњи са Заводом за интелектуалну својину, организовао инфо дан за све добитнике финансирања у оквиру јавног позива чији су резултати објављени у јуну. Циљ инфо дана за компаније које су добиле финансирање је да се представници компанија упознају са свим неопходним процедурама програма финансирања, како би реализација њихових пројеката била што успешнија.

Поред наведеног, Светска банка је средином 2014. године обавила ревизију Пројекта подршке иновацијама у Србији, док је, на основу званичног обавештења Светске банке од 5. септембра 2014. године, трајање пројекта продужено до 10. јануара 2016. године:

- **Ревизија Светске Банке на средини пројекта (*World Bank mid-term review*):** У периоду од 28. јуна до 1. августа 2014. године, Светска банка је посетила Фонд, ради обављања ревизије Пројекта подршке иновацијама у Србији, која укључује и ревизију пројеката којима је одобрено финансирање. У току ревизије, Светска банка је извршила контролу прогреса и имплементације пројекта које Фонд финансира и истакла да је потребно ревидирати административне процедуре које се тичу извештавања на пројектима. Светска банка је такође током ревизије обавила финансијску контролу и контролу процеса набавки на целом пројекту. Након ревизије, Светска банка је

потврдила да је Пројекат подршке иновацијама у Србији углавном превазишао задате индикаторе, те је, у том смислу, оцена ревизије поправљена у односу на претходну оцену, која је била „задовољавајућа” (“satisfactory”).

У контексту олакшавања извештавања на финансираним пројектима, Фонд је развио нови образац за квартално финансијско извештавање, који је одобрен од стране Светске банке дана 11. септембра 2014. године, од када је почео да се примењује у извештавању пројеката који се финансирају. Фонд је добио позитивне реакције корисника на једноставнији начин извештавања.

Поред наведеног, Фонд је појачао улогу експертског стручњака за набавке, који спроводи надзор и контролише набавке на финансираним пројектима у вредности већој од 10,000 евра.

- **Продужетак пројекта:** Трајање Пројекта подршке иновацијама у Србији иницијално је уговорено до 30. новембра 2014. године, али је продужено до 10. јануара 2016. године, на основу званичног обавештења Светске банке од 5. септембра 2014. године, а након званичног захтева Министарства просвете, науке и технолошког развоја, упућеног на иницијативу Фонда. Продужење пројекта је одобрено како би се несметано окончале све активности у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација, пре свега у погледу исплата средстава иновативних пројеката који се финансирају у оквиру ових програма финансирања

4. Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији - ИПА 2013 (*Serbia Research, Innovation and Technology Transfer Project – IPA 2013*)

Фонд је током 2014. године радио на припреми новог Пројекта подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији - ИПА 2013, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, као ресорним министарством, Светском банком и Сектором за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ Министарства финансија (*Department for Contracting and Financing of EU Funded Programmes – CFCU*).

Пројекат у вредности од укупно 6.9 милиона евра, финансира се из ИПА фондова за 2013. годину у износу од 4.9 милиона евра, уз контрибуцију из буџета Републике Србије у износу од 1.0 милиона евра и 1.0 милион евра кроз суфинансирање од стране приватног сектора. Овај пројекат представља наставак сарадње са Светском банком и Европском комисијом у области развоја иновационог система у Србији – пројекат укључује три компоненте:

Компонента 1: Успостављање централне Канцеларије за трансфер технологије. Кроз ову компоненту ће се у оквиру Фонда успоставити централна Канцеларија за трансфер технологије, са међународним и локалним стручњацима, како би се подстакао и координирао трансфер технологија истраживања у јавном сектору. Ова компонента ће такође пружити подршку и неопходну експертизу локалним канцеларијама за трансфер технологије, научноистраживачким организацијама, као и другим организацијама које пружају подршку иновацијама, са циљем препознавања потенцијала за истраживање и комерцијализацију, као и трансакционог капацитета технологија.

Фонд ће бити имплементатор ове компоненте, уз администрацију средстава од стране Светске банке. Укупан буџет ове компоненте износи 1.185 милиона евра.

Компонента 2: Креирање и имплементација шеме бесповратних грантова за подстицање сарадње научноистраживачких организација и приватног сектора. Планирано је да се кроз овај програм финансирају заједнички пројекти конзорцијума, састављених од најмање једне научноистраживачке организације и најмање једне компаније из приватног сектора. Очекује се да ће ова грант шема подстаћи учеснике приватног сектора и научноистраживачке заједнице да повећају међусобну сарадњу у реализацији активности истраживања и развоја, као и да почну са коришћењем постојеће инфраструктуре у јавном сектору која је везана за научноистраживачке институције, како би се подстакло истраживање од стране приватног сектора које ће бити конкурентно на тржишту.

Ову компоненту пројекта имплементираће Фонд, кроз директан грант Европске комисије и уз надзор Светске банке. Фонд ће потписати уговор о директном гранту са Сектором за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ Министарства финансија (*CFCU*), а грант шема ће се имплементирати по правилима Европске Уније. У 2014. години, Фонд је започео са припремом пројектне апликације, како би за средства гранта конкурисао код *CFCU*.

Укупан буџет ове компоненте који је предвиђен за грант шеме износи 4.4 милиона евра (2.4 милиона евра из ИПА 2013, 1.0 милиона евра контрибуције из буџета Републике Србије и 1.0 милиона евра као суфинансирање од стране приватног сектора).

Компонента 3: Израда Националне стратегије за истраживање, развој и иновације после 2015. године, израда стратешког плана развоја инфраструктуре за истраживање и развој и одговарајућег акционог плана. Ову компоненту пројекта директно имплементира Светска банка са Министарством процвете, науке и технолошког развоја. Укупан буџет ове компоненте износи 840,000.00 евра.

Дана 22. децембра 2014. године Светска Банка и Европска комисија су потписале Уговор о администрацији овог пројекта.

5. Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана (*Western Balkan Enterprise Development and Innovation Facility- WB EDIF*)

Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана – у даљем тексту: Програм, који је отпочео 5. децембра 2012. године финансира Европска Комисија са међународним финансијским институцијама кроз Инвестициони оквир Западног Балкана. Закључком Владе Републике Србије 05 бр. 337-1952/2012 од 22. марта 2012. године одлучено је да ће се Република Србија у Програм укључити посредством Фонда. Тим закључком Фонд је овлашћен да координише учешће Републике Србије у Програму, као и да приступи поступку уговарања и имплементирања активности Програма.

Мала и средња предузећа ће, кроз ову платформу, моћи да приступе финансирању кроз три институције:

- Фонд за иновативна предузећа (*Enterprise Innovation Fund- ENIF*) – Фонд ризичног капитала за финансирање иноватних МСП у почетној фази развоја;
- Фонд за развој предузећа (*Enterprise Expansion Fund- ENEF*) – Фонд приватног капитала који ће се фокусирати на већ успостављена МСП која имају висок потенцијал за раст;

- Гаранцијски Фонд (*Guarantee Facility- GF*) – које ће значајно побољшати могућности за МСП за приступ финансирању од стране банака, као и потенцијално смањење трошкова задуживања;

Поред овога, кроз компоненту Техничке подршке (*TA Facility*) планирано је унапређење регулаторног оквира за подршку иновативних МСП са високим потенцијалом раста и стимулације тржишта ризичног капитала, између кроз активности: Организације за економску сарадњу и развој (*OECD*) у оквиру имплементације Европског акта о малом бизнису (*European Small Business Act*) - *SME Policy Index* - као инструмента помоћу ког би се вршио надзор имплементације активности Програма, EU-REPARIS програм, развијен од стране Светске банке ради пружања подршке увођењу рачуноводствених и финансијских стандарда извештавања, техничку помоћ за развој екосистема ризичног капитала и унапређење инвестиционе спремности предузетника коју ће такође имплементирати Светска банка, подршку малом бизнису (*Small Business Support- SBS*) Европске банке за обнову и развој (EBRD) итд.

Током 2014. године, в.д. директора Фонда је учествовао на састанку саветодавне групе Програма (*Platform Advisory Group - PAG*) у Луксембургу и у консултацијама са партнерским странама дискутовао о одабраном руководству Фонда за иновативна предузећа и предстојећем потписивању споразуму о ограниченом партнерству (*Limited Partnership Agreement – LPA*), као корак напред у почетку имплементације овог Програма.

6. Међународна сарадња и финансирање

Фонд је у 2014. години наставио са активним учешћем у раду *TAFTIE* асоцијације, у чије је чланство примљен 2013. године, као једна од значајних европских иновационих агенција. Кроз *TAFTIE* асоцијацију, група од 28 организација из 25 европских земаља, која управља годишњим финансирањем иновација у износу од преко 8 милијарди евра, успоставила је интензивну сарадњу у области спровођења националних иновационих политика. Фонд је активно учествовао на састанцима Радних група у октобру 2014. године, као и на састанцима Одбора *TAFTIE*-а у септембру 2014. године.

Настављено је учешће Фонда у имплементацији Иницијативе финансирања ризичним капиталом на Балкану (*VIBE – Venture Initiative for the Balkan Europe*) који се финансира кроз Транснационални програм за Југоисточну Европу, са циљем подстицања и стварања пословног окружења за развој иновативног предузетништва, као и приступа изворима финансирања за мала и средња предузећа. Током 2014. године, Фонд је дао подршку у припреми и одржавању трећег и четвртог Инвестиционог форума у оквиру пројекта (*Balkan Venture Forum*) у Босни и Херцеговини 15. и 16. маја 2014. године и Словенији 12. и 13. новембра 2014. године.

Значајне активности предузете су у оквиру трогодишњег ЕУ пројекта „*Mastering innovation in Serbia through development and implementation of interdisciplinary post-graduate curricula in innovation management*”, у ком Фонд учествује заједно са 14 партнера из Србије, Немачке, Грчке, Аустрије и Словеније. У 2014. години Фонд је, заједно са другим партнерима са којима је остварио изузетну сарадњу, радио на развоју курса целоживотног учења у области управљања иновацијама.

Представници Фонда су у другој половини 2014. године започели учешће у преговарачкој групи у оквиру Поглавља 25 – Наука и истраживање, у поступку вођења преговора о приступању Европској унији, као и учешће у радној групи за израду радне верзије нацрта новог Закона о иновационој делатности.

Фонд наставља изградњу и унапређење најбољих међународних пракси, успостављених кроз међународну сарадњу са Извршном агенцијом (*MATIMOP*) Канцеларије главног научника

Израела (*Office of the Chief Scientist – OCS*), амбасадом Израела у Србији, финским Иновационим фондом СИТРА, амбасадом Финске у Србији, као и рад са швајцарским *State Secretariat for Economic Affairs (SECO)* и другим донорима, међународним и домаћим институцијама и инвеститорима на националном, регионалном и међународном нивоу, као и учешће у имплементацији регионалне Стратегије истраживања и развоја за иновације Западног Балкана, која отвара могућност додатног финансирања за науку и иновације у региону у периоду од 2014. до 2020. године.

ИРА 2014 (ИРА II) – У 2014. години Фонд је радио на обезбеђивању нових средстава за наставак финансирања кроз Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација из Претприступних фондова (ИПА) ЕУ за 2014. годину, који спадају у ИПА II. Укупан буџет за ове намене износи 4.5 милиона евра (од чега 2.5 милиона евра из ИПА 2014, 1.0 милиона евра контрибуција из буџета Републике Србије и 1.0 милиона евра као суфинансирање из приватног сектора).

ИРА 2015-2017 (ИРА II) – У 2014. години Фонд је био укључен у израду Секторског планског документа (*Sector Planning Document*) за конкурентност у оквиру Претприступних фондова (ИПА) ЕУ 2015-2017, где је предвиђено да се кроз директан гарант за стварање свеобухватног система за истраживање и развој определи 6 милиона евра.

7. Најважније вести и догађаји у 2014. години

14. фебруар – Иновациони сектор Србије бележи раст захваљујући програмима финансирања Фонда за иновациону делатност

Фонд је објавио подршку за 12 иновативних пројеката одабраних за финансирање од стране међународне независне Експертске комисије Фонда. На свечаности поводом објављивања резултата у оквиру четвртог јавног позива присутнима су се, поред чланова међународне независне Експертске комисије, обратили и Томислав Јовановић, министар просвете, науке и технолошког развоја, Мајкл Девенпорт, шеф Делегације Европске уније у Републици Србији и Тони Верхеијен, шеф Канцеларије

Светске банке у Републици Србији. Кроз четири јавна позива одвојено је укупно 6 милиона евра за финансирање иновативних пројеката у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији, за 41 пројекат кроз Програм раног развоја и 12 пројеката кроз Програм суфинансирања иновација.

28. фебруар – Студијска посета европских новинара Фонду за иновациону делатност

Генерални директорат Европске комисије за проширење (*DG Enlargement*) организовао је студијску посету за групу од 15 европских новинара из свих држава чланица ЕУ. У циљу бољег промовисања пројеката који се финансирају из претприступних фондова (ИПА) Европске уније, европски новинари су посетили Фонд. Овом приликом, Фонд је представио потенцијал и иновације у Србији на најбољи могући начин. Поред презентације и промотивног филма о Пројекту подршке иновацијама у Србији, новинари су имали прилику да се сусретну са нашим најуспешнијим пројектима који се реализују у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација.

Догађај су увеличали и представници компанија чији се пројекти финансирају у оквиру наведених програма: *Екофунги*, *Strawberry Energy*, *Coprix Media* и *mBrainTrain*. Током посете новинара из ЕУ, акценат је био на питању успешности иновација у земљама Западног Балкана, док је крајњи циљ студијског путовања био информисање грађана о политици проширења ЕУ, као и подршци коју ЕУ пружа земљама које су укључене у процес проширења.

28. март – Инфо дан за компаније којима је одобрено финансирање у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација

Тим Фонда је, у сарадњи са Заводом за интелектуалну својину Републике Србије, организовао инфо дан за компаније којима је одобрено финансирање 14. фебруара 2014. године, у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација.

Циљ инфо дана за компаније којима је одобрено финансирање био је да се представници компанија што боље упознају са неопходним процедурама за оба програма финансирања, како би реализација њихових пројеката била што успешнија. Том приликом, учесници су од стране стручњака Фонда добили инструкције о имплементацији пројеката и обуке за компаније, информације о спровођењу процеса набавки и праћењу реализације пројеката, као и инструкције о вођењу финансија и администрације. Такође, имали су прилику да слушају веома корисно предавање стручњака Едукативно-информативног центра Завода за интелектуалну својину о поступцима за признање патента, жига и индустријског дизајна, уз кратак преглед услуга које пружа Завод за интелектуалну својину.

02. јун – Делегација Светске банке посетила је Фонд за иновациону делатност заједно са високим званичницима Владе Републике Србије и Делегације Европске Уније у Републици Србији

Делегација Светске банке на челу са Лором Так, потпредседницом Светске банке за Европу и централну Азију посетила је Фонд, заједно са високим званичницима Владе Републике Србије и Делегације Европске уније у Републици Србији.

Приликом посете, Фонд је искористио још једну прилику да прикаже велики потенцијал иновација у Србији, кроз представљање достигнућа Пројекта подршке иновацијама у Србији. Поред презентације резултата овог значајног међународног пројекта, који је Фонд реализовао у сарадњи са Светском банком, званичници су имали прилику да се сусретну са представницима компанија чији су пројекти финансирани у оквиру програма финансирања Фонда, као и да се непосредно упознају са иновативним технологијама и производима развијеним кроз финансиране пројекте.

10. јул – Фонд за иновациону делатност спојио науку и иновативно предузетништво

Поводом Националног дана науке у Србији, Фонд је, уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја, одржао манифестацију под називом „Спој науке и иновативног предузетништва”, посвећену представљању и демонстрацији резултата пројеката финансираних у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији. Фонд је још једном представио подршку коју пружа развоју иновација у Србији, као и значајне резултате те подршке, чиме је показао да су наука и иновативно предузетништво у нераскидивој вези. Присутни су имали прилику да се сусретну са представницима шест изабраних компанија које су представиле развој нових технологија и производа кроз пројекте који су одабрани за финансирање у оквиру програма Фонда.

15. септембар - Обука у Фонду за 12 иновативних компанија

Фонд је од 15. до 18. септембра 2014. године, по четврти пут организовао општу обуку за компаније којима је одобрено финансирање у оквиру последњег позива за Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација. Обуку, која је саставни део Пројекта подршке иновацијама у Србији, у потпуности организује и финансира Фонд из средстава овог пројекта, а обуком су обухваћене следеће теме: развој пословања, анализа

пословних прилика, заштита и монетизација интелектуалне својине, комерцијализација и излазак на тржиште иновативних производа, услуга и технологија, управљање финансијама и привлачење будућих инвестиција. На овај начин Фонд је наставио да пружа помоћ младим иновативним компанијама да унапреде своје знање у наведним областима. Међународни експерти Донал О'Конел, Габор Бараниа, Јехуда Биндер и Улрих Бас су кроз интерактиван приступ, током обуке пренели знање компанијама у областима које су им кључне за даљи пословни развој.

5. новембар - Студенти Факултета за економију, финансије и администрацију (ФЕФА) посетили Фонд за иновациону делатност

Фонд је организовао предавање за 40 студената Факултета за економију, финансије и администрацију (ФЕФА), на тему иновативног предузетништва у Србији. Студенти су кроз презентацију представника Фонда имали прилику да се упознају са активностима и досадашњим резултатима Фонда, постигнутим у оквиру Пројекта подршке иновацијама у Србији. У оквиру предавања, студентима су се представиле и две компаније (*mBrainTrain* и *Eipix entertainment*), добитнице финансирања Фонда, представивши своје пројекте и успех који су постигле

захваљујући програмима финансирања Фонда, уз подршку Светске банке и Европске комисије.

8. Финансије

Средства за оперативно пословање Фонда у 2014. години су обезбеђена у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2014. годину („Службени гласник РС”, бр. 110/13 и 142/14), са раздела 24 - Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Функција 140 - Основно истраживање, Економска класификација 451- Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама. Фонд је, у поступку реализације Одлуке министра просвете, науке и технолошког развоја о распореду средстава субвенције за финансирање пословања Фонда у 2014. години, са Министарством просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, потписао Уговор о распореду и начину коришћења средстава буџетске субвенције намењених финансирању оперативних трошкова Фонда у 2014. години, односно Финансијски уговор евид. бр. 451-02-1210/2014-09-1 од 20. марта 2014. године.

Фонд је примљена буџетска средства трошио у складу са пројекцијама, законом и за утврђене намене, а поступке јавних набавки спроводио у складу са Законом о јавним набавкама („Службени гласник РС” број 124/12 и 14/15) и другим прописима, као и са утврђеним Планом јавних набавки Фонда за иновациону делатност за 2014. годину.

Иако није обвезник ревизије у складу са законом, Фонд је, као и за сваку претходну годину оперативног пословања, и за 2014. годину спровео ревизију биланса стања и биланса успеха, са стањем на дан 31.12.2014. године. Као екстерни ревизор Фонда ангажована је ревизорска кућа КПМГ д.о.о. Београд, која је изабрана у поступку јавне набавке услуга ревизије.

Коначно мишљење ревизорске куће КПМГ д.о.о. Београд очекује се до 31. марта 2015. године, имајући у виду препоруку коју је Министарство финансија дало Агенцији за привредне регистре да рок за достављање извештаја за статистичке и друге потребе за 2014. годину буде продужен до 31. марта 2015. године, имајући у виду објективне околности које прате успостављање Посебног информационог система Агенције.

9. Најважнији акти

У 2014. години усвојени су следећи акти и правилници из надлежности Фонда за иновациону делатност, од значаја за његово законито и ефикасно функционисање:

Назив документа	Датум усвајања	Усвојен од стране:
Програм рада за 2014. годину	26.01.2014.	Управни одбор, уз сагласност министарства надлежног за научноистраживачку делатност и технолошки развој (решење број 110-00-9/2014-09 од 04.02.2014. године)
Финансијски план за 2014. годину и измене Финансијског плана за 2014. годину	02.12.2014. измене 24.02.2014. 19.03.2014. и 26.09.2014.	Управни одбор
Допуне Правилника о раду, ради усаглашавања са Изменама и допунама Закона о раду	16.09.2014.	Управни одбор
Измене и допуне Правилника о организацији и систематизацији радних места (послова), ради усаглашавања са Изменама и допунама Закона о раду	16.09.2014.	Директор